

Порцеляновий кролик: вистава для сімейного перегляду

Вікторія Котенок

Дніпровському драматичному молодіжному театру «Вірино!» – 28 років. Це авторський театр, який виник із театральної студії режисера й викладача Володимира Петренка. Основою трупі є його учні; загалом нині у штаті 33 працівники. У нинішньому репертуарі – трохи більше 17 вистав, поставлених паном Володимиром та його вихованцями, молодими режисерами. Назва театру відповідає внутрішньому статуту театру: колектив вірить, що автори, яких вони обирають для вистав, – генії, що їм під силу будь-які творчі завдання, що їхні «глядачі шукають у театрі серйозну розмову», що «зі сцени необхідно розказувати лише ті історії, які роблять людину сильнішою і світлішою». Театрознавець Алла Підлужна вважає, що «в Дніпрі, цей колектив – лідер мистецького пошуку нових театральних шляхів, ведення неординарного, щирого діалогу з глядачем, чесного творчого спілкування»¹.

Репертуар театру «Вірино!» нетрафаретний, у ньому злагоджено поєднуються вистави за творами як класичних, так і сучасних авторів (здебільшого зарубіжних): «Антигона» за Софоклом і Жаном Ануєм, «Ворон» Карла Гоцці, «Однокласники» Тадеуша Слободзянека, «Том на фермі» Мішеля Марка Бушара, «Дуже проста історія» Марії Ладо, «Самогубець» Миколи Ердмана, «Забути Герострата» і «Про те, про се» Григорія Горіна, «По дорозі в...» Олександра Олеса тощо. У найближчих планах – драматична поема «Оргія» Лесі Українки, проза Степана Васильченка, трагікомедія «Гостина старої дами» Фрідріха Дюрренматта.

Серед останніх прем'єр – казка про любов «Порцеляновий кролик», яка вже стала лауреатом двох вітчизняних театральних фестивалів у номінації «за найкращу режисерську роботу» – «Січеславна-2018» і III фестивалю камерних вистав *AndriyivskyFest. UkrainianFormat*. Поставлена вона за дитячим романом-казкою «Дивовижна подорож кролика Едварда» сучасної американської письменниці

Сцена з вистави «Порцеляновий кролик».
Режисер Варвара Вороніна. Дніпровський театр «Вірино!»

Кейт ДіКамілло. За цей твір авторка отримала відзнаки: Всеамериканську нагороду «Вибір батьків» (*Parents' Choice Awards*), Бостонську книжкову премію *Globe-Horn* (*Boston Globe-Horn Book Awards*) і нагороду Фонду *Quills* (*Quill Award*). Здійснила постановку Варвара Вороніна, яка працює в театрі акторкою від дня його заснування, а віднедавна, після отримання фахової освіти (Харківський університет мистецтв ім. Івана Котляревського), і як режисер. Першою виставою була друга частина диптиха «Двоє» – «Омлет з гірчицею» П'єра Руді, друга – «Порцеляновий кролик». Як для початківця її робота є досить зрілою: стилістично і жанрово цілісною, художньо і музично виваженою, глибокою і філософською за змістом, з привабливою режисерською концепцією і детально опрацьованими акторськими роботами. А головне, вистава є чудовим прикладом по-

¹ Підлужна А. Чути Час // День. – 2018. – 2 квітня.

Тарас Шевченко, Вікторія Богачова,
Сергій Клименко у виставі
«Порцеляновий кролик».
Режисер Варвара Вороніна.
Дніпровський театр «Вірино!»

пулярного в кіно і ще не дуже розповсюдженого в театрі жанру сімейного перегляду. У казці чимало смішних моментів, повчальних, драматичних і, навіть, трагічних, але у її фіналі – happy end. І, що цікаво, дитяча аудиторія після казки виходить радісною, а доросла – зі сльозами на очах. «Жанр сімейного перегляду досить корисний, – переконана режисерка. – Це коли на виставі цікаво всім – можна разом і посміятися, і поплакати, і співпереживати. Щоб діти бачили, що в житті не все завжди буває легко: що є бідні, є нещасні, є хворі люди. Важливий момент, аби щодо чийогось горя у них виникав не сміх, а співчуття, бажання допомогти, підтримати. В основі нашої казки – прониклива добра історія, хоча досить сумна і навіть драматична. Проте у ній чітко прослідковується моя життєва позиція: вірити, надіятися, помилятися, падати, але вставати і йти далі, долати будь-які перешкоди».

Сюжет казки простий. На день народження дівчинки Ебілін (Катерина Слюсар) бабуся Пелегріна (Олена Ряпулова) подарувала іграшку ручної роботи з Франції – порцелянового Кролика (Тарас Шевченко). Дівчинка дала йому ім'я Едвард, любила його, оберігала. У нього був свій ексклюзивний гардероб з вишуканим одягом і навіть золотий кишеньковий годинник. Однак Едвард не любив нікого, крім себе. Він був егоїстичний, самозакоханий, упертий. Якось хлопці-бешкетники, граючись з Ебілін, викинули її іграшку в океан. Відтоді в Кролика починається нове життя: він переходить з рук в руки, від одних господарів до інших, бачить різноманіття світу, знайомиться з різними людьми і тваринами. Одне слово, пізнає життя, а з ним і любов: до рибалки Лоренса (Олександр Корніленко) і його жінки Неллі (Вікторія Литвиненко), які відновили його після тривалого лежання на дні океану; до Бродяги Бика (Тимофій Тарковський) та його собаки Люсі, які знайшли його на смітнику; до дівчинки Сари-Рут (Вікторія Богачова), яка незабаром померла від тяжкої хвороби; до її брата, хлопчика Брайса (Сергій Клименко), котрий пожерт-

вував-віддав його лялькарю полагодити. Увага, симпатія, прихильність, співчуття, турбота, відданість і, зрештою, любов. Його самозакохане серце подолало нелегкий шлях, щоб пізнати ці нові почуття, щоб збагнути своє призначення. І в нагороду доля повернула його в рідний дім.

Окрім цих героїв, у казці ще чимало інших, і всіх їх утілили шестеро акторів. Кожен із персонажів різний, упізнаваний за типажем і по-своєму привабливий. Лише Тарас Шевченко незмінно грає Кролика – його внутрішнє емо, оскільки на сцені ще окремо є іграшка-кролик. Але вона статична, і саме з нею взаємодіють усі герої: тримають на руках, розмовляють-сповідаються, викидають тощо. А його емо (чи душа) ніби спостерігає збоку за своєю фізичною оболонкою у вигляді іграшки. Його думки і висловлювання чує лише Бабуся Пелегріна. У виставі паралельно існують два світи – іграшковий і реальний, які часом міняються місцями: люди починають рухатися, як ляльки, коли оживають іграшки.

Ключовим художнім образом у виставі є годинник: він, як свідок, спостерігає за всіма подіями й героями, милосердно дарує і безжально віднімає у них час. Художниця Марія Ткаченко створила декорацію-трансформер у вигляді східців, що перетворюються на ліжко, стіл, корабель, вітрину магазину, харчівню, вагон потяга тощо. Перетворення відбувається завдяки дрібним асоціативним деталям реквізиту, влучно підібраній музиці і взаємодії з акторами. Так творці вистави дають можливість публіці (особливо дітям) домислити, пофантазувати й у своїй уяві домалювати кожне місце пригод.

«Порцеляновий кролик» Варвари Вороніної – це дитяча казка з потужною зілювальною терапією для дорослих і, одночасно, доросла (утім, проста й чесна) розмова з дітьми на серйозні теми. Це історія про любов і співчуття, розуміння і терпіння, турботу і повагу до ближнього. Які вони, ці почуття, і як їх можна відчути. У наш час такі життєствердні історії, вистави, фільми є вкрай корисними і необхідними.